

Az open access áttérés könyvtári vonatkozásai

2019. március 12.

SZAKKÖNYVTÁRI
SEREGSZEMLE 2019

Open Access

Az elmúlt években több nemzeti konzorcium is lépett abba az irányba, hogy az előfizetések helyett úgynevezett átmeneti (*transitional, offset, read-and-publish* stb.) megállapodásokat kössenek a kiadókkal:

- [KEMÖ](#) (Ausztria)
- [VSNU](#) (Hollandia)
- [Finelib](#) (Finnország)
- [Projekt DEAL](#) (Németország)
- [MPDL](#) (Németország)
- [Jisc Collections](#) (Nagy-Britannia)
- [EISZ](#)

Open Access 2018: A Year of Funders and Universities Drawing Lines in the Sand

Posted January 17, 2019 by Hilda Bastian in Annual open access roundup, Science Communication

Az open access áttérés könyvtári vonatkozásai

- Pénzügyek
- Hozzáférés
- Használat
- Tudományos kibocsátás
- Kutatási munkafolyamatok
- Kiadói stratégiák

Nagyobb láthatóság

A fejlődő országokban dolgozó kutatók láthatják az eredményeket

Gyakorlati alkalmazás elősegítése

Az állampolgárok befektetésükért értéket kapnak

Magasabb idézettségi arányok

Támogatási szabályok teljesítése

A kutatási eredmények befolyásolhatják a politikát

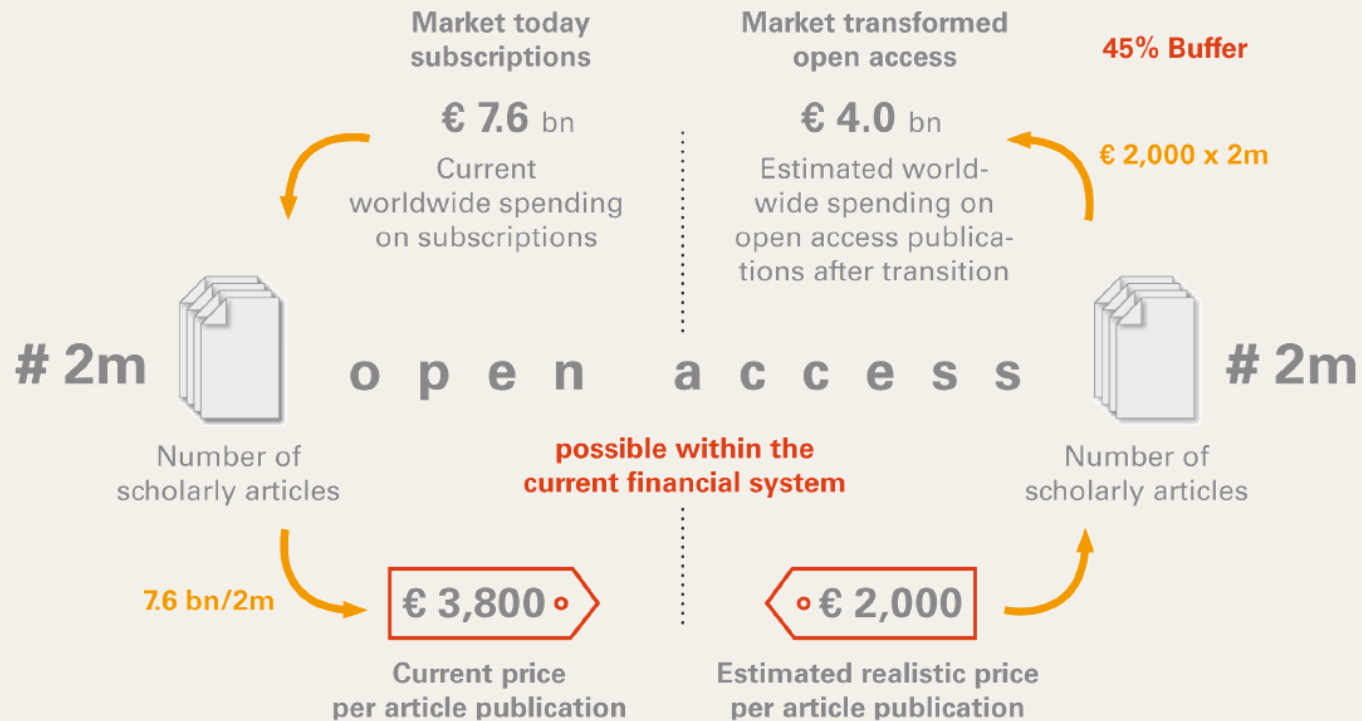
A nyilvánosság hozzáférhet a kutatási eredményekhez

CC- BY Danny Kingsley & Sarah Brown

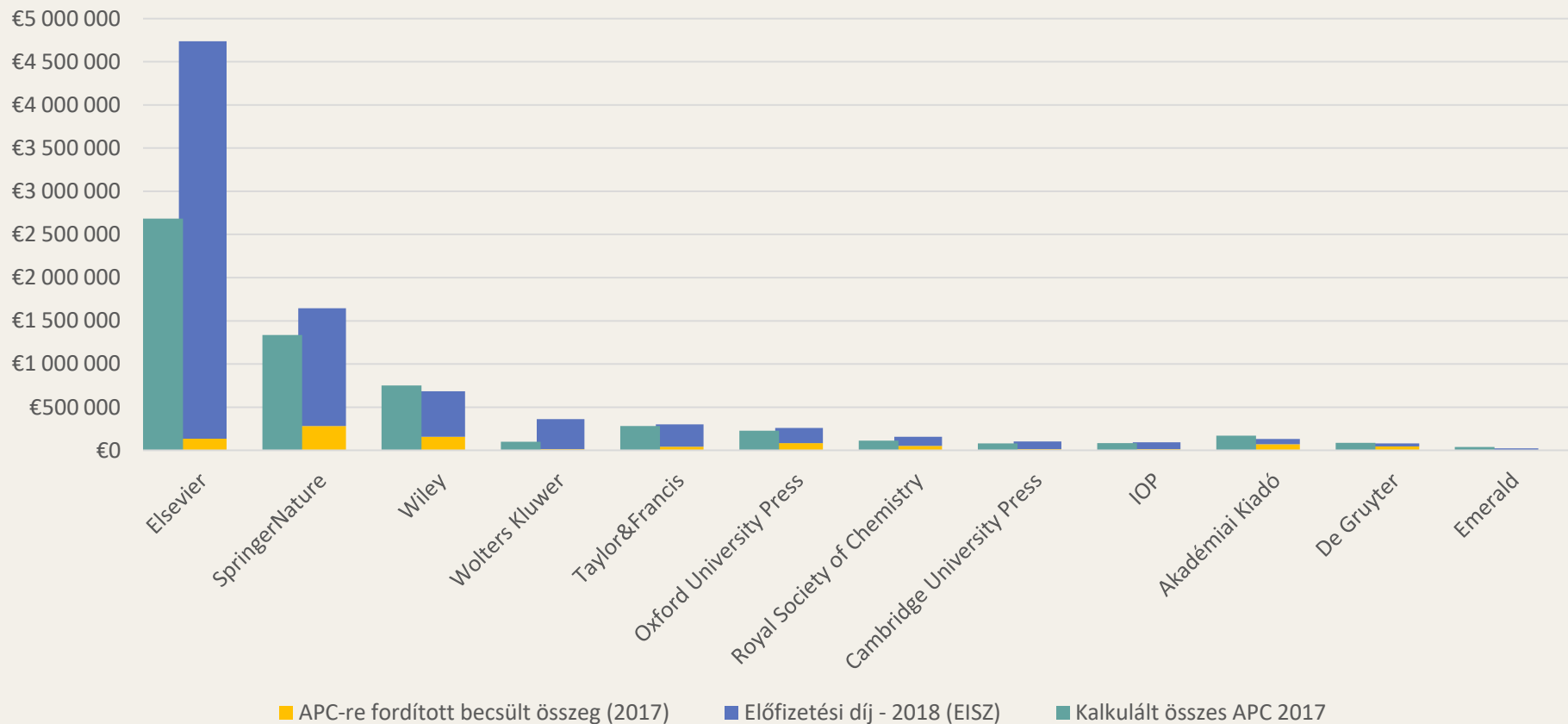
MPDL White paper

Worldwide Publishing Market

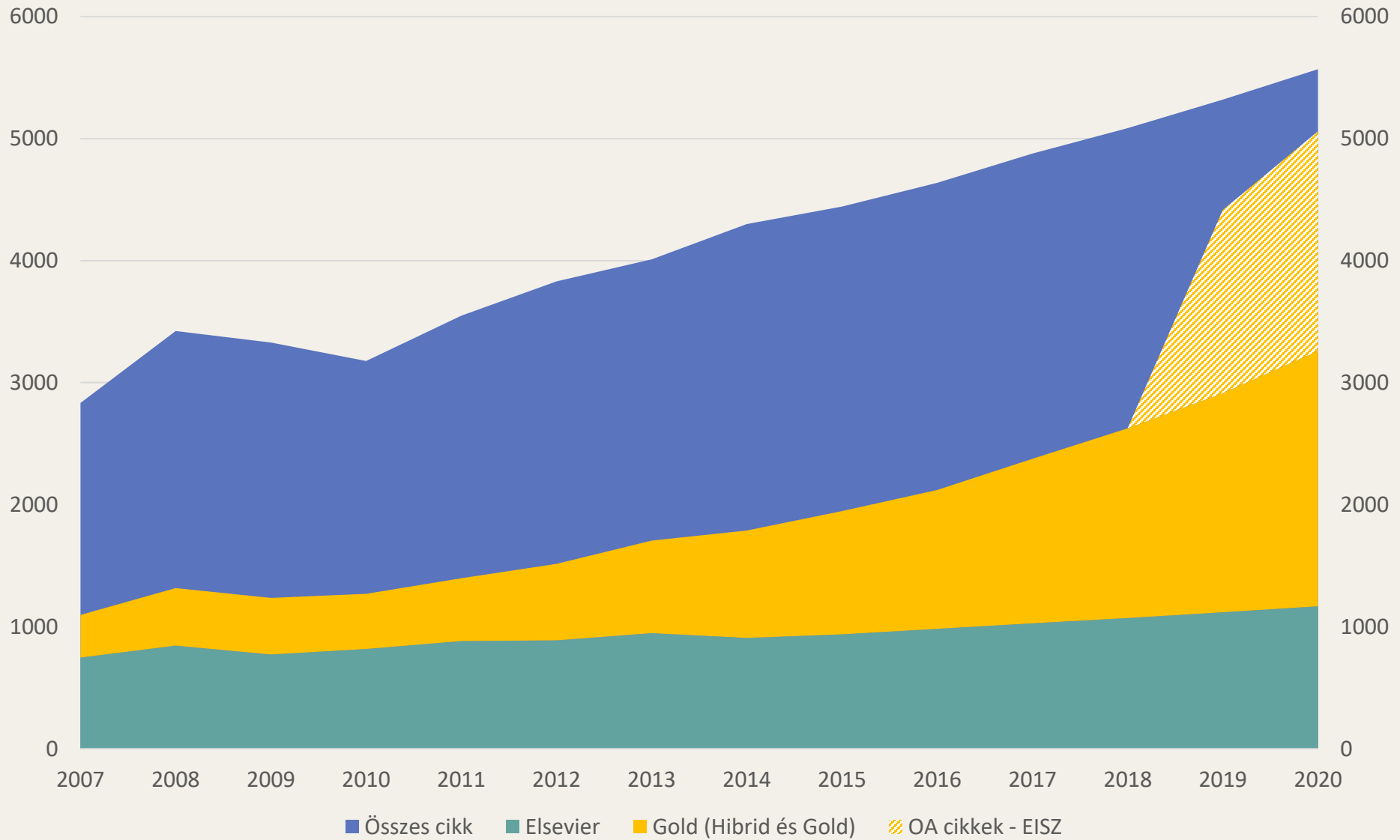

Előfizetési díjak és becsült Open Access költségek

EISZ adatbázisok

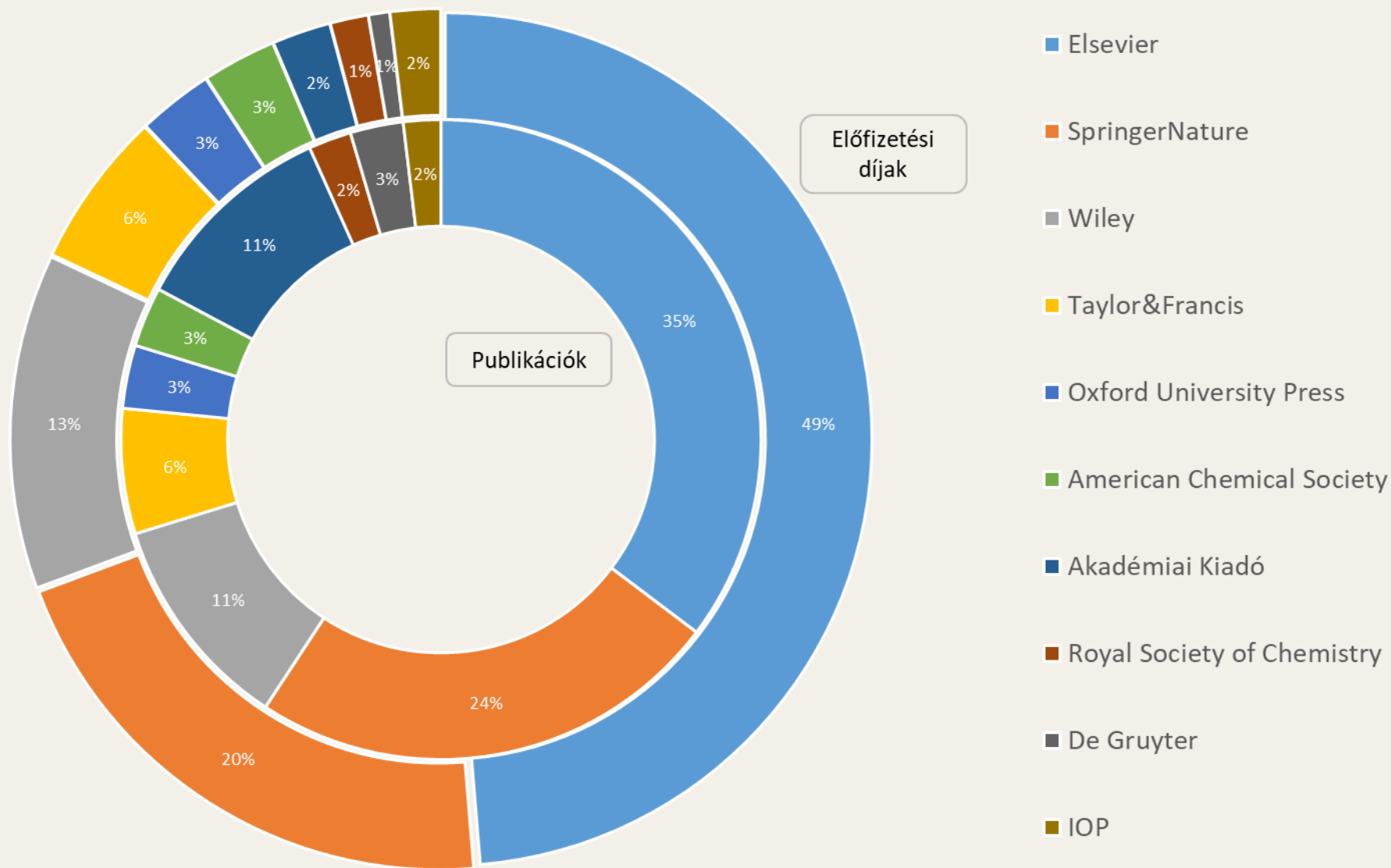

Magyar tudományos kibocsátás 2007-2020

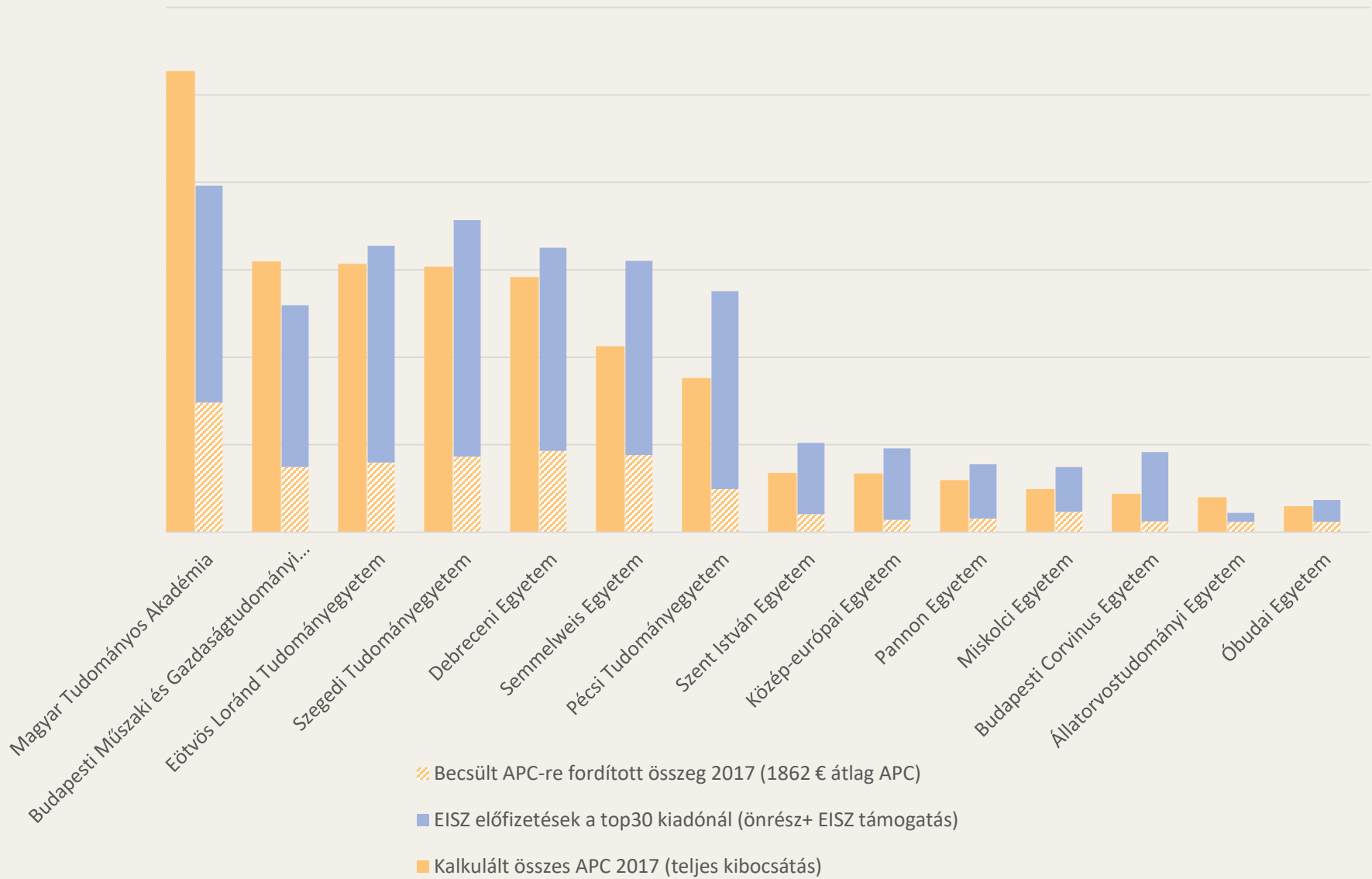

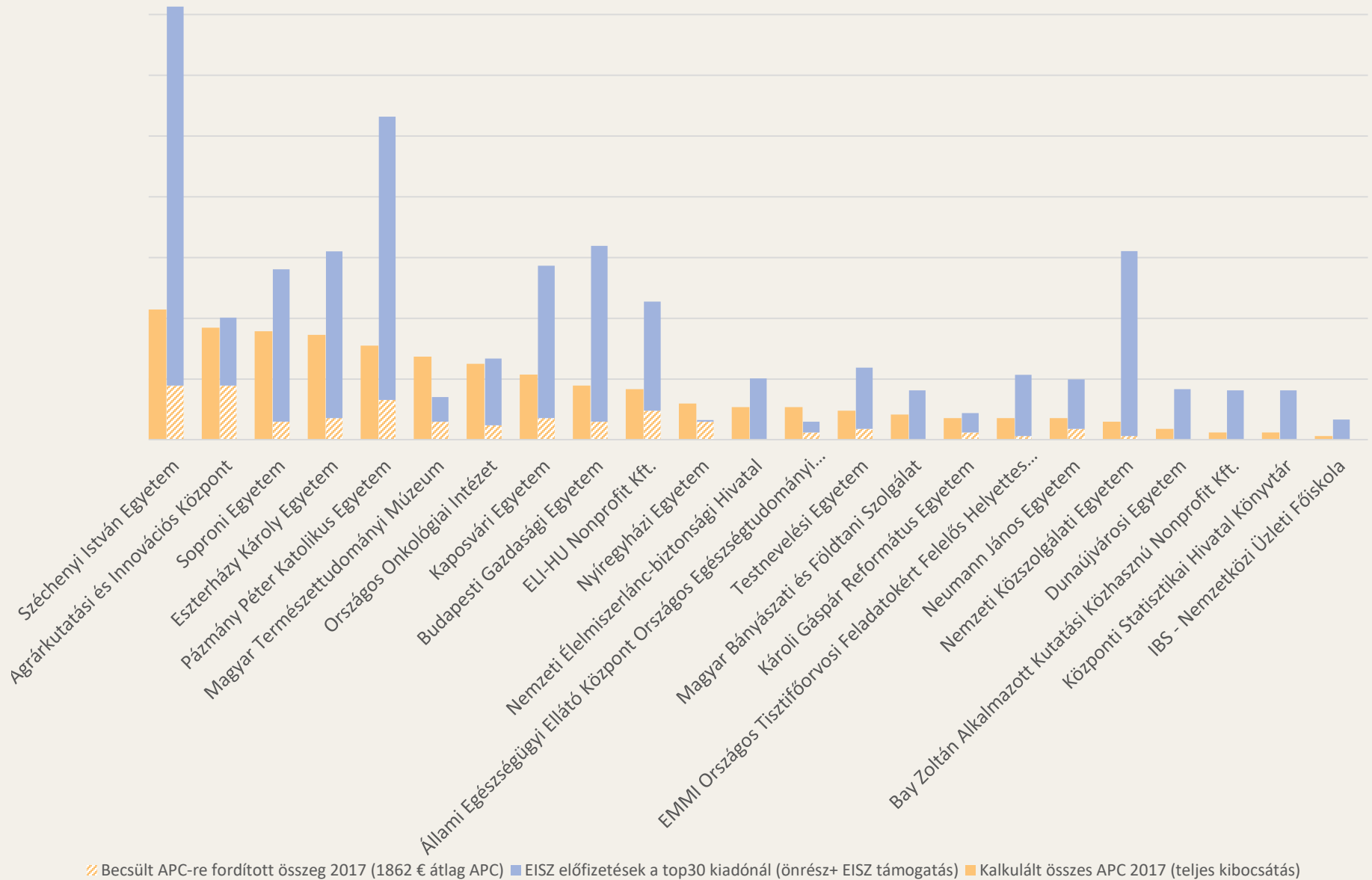
EISZ előfizetési díjak (2019) és magyar levelező szerzős cikkek (2017) aránya Top 10 kiadó esetén

Előfizetési és OA díjak

Előfizetési és OA díjak 2.

Az EISZ által nemzeti licenc keretében megkötött átmeneti Open Access szerződések követelményeiről

---

1. Az Open Access-re való áttérésnek a jelenleg előfizetésekre fordított díjak csökkenését kell eredményezniük. Az átmeneti szerződéseknek a kizárólag a tudományos kibocsátáson alapuló modellre való áttérést kell megvalósítaniuk.
2. Az EISZ tagintézményeknél affiliációval rendelkező szerzők egyes kiadóknál megjelent cikkei a megjelenés pillanatától kezdve nyíltan elérhetővé kell, hogy váljanak.
3. A cikkek a Creative Commons CC-BY licenc alatt jelenjenek meg.
4. A tudományos közlemények publikálása során a kiadói munkafolyamatoknak követniük kell az Efficiency and Standards in Article Charges (ESAC) kezdeményezés által megfogalmazott irányelveket, különös tekintettel a cikkek metaadatainak a Crossref rendszerben történő pontos regisztrációjára és a szerzők szabványos azonosítására.
5. A magyar törvényi előírásoknak megfelelően az EISZ szerződéseinek minden eleme átlátható és nyilvános módon elérhető.
6. Az átmeneti szerződések keretében az előfizetett tartalmakhoz biztosítani kell az örökös hozzáférés és az archiválás lehetőségét.

Az EISZ Programtanácsa határozottan támogatja, hogy az EISZ a jövőben kizárólag olyan folyóirat-előfizetési szerződéseket kössön, amelyek megfelelnek a fenti elvárásoknak.

NEWS & VIEWS: WILL CONSORTIA CANCELLATIONS CHANGE THE MARKET?

📅 JUNE 4, 2018 | 👤 DAN POLLOCK AND ANN MICHAEL

Swedish consortium Bibams's [recent cancellation](#) of its contract with Elsevier is the latest in a series of high-value “publish and read” negotiations to make the news. It follows other examples such as Germany's Projekt DEAL (also affecting Elsevier) and France's Le Consortium [Couperin](#) (affecting Springer Nature).

1. Lack of fear about publishers cutting off access to content if negotiations fail.
2. An insistence on making deal terms public.
3. Bundling of open access publishing costs with subscription costs.
4. A questioning of the value of the big deal.

Is the Value of the Big Deal in Decline?

By **ROGER C. SCHONFELD** | MAR 7, 2019 | **44 COMMENTS**

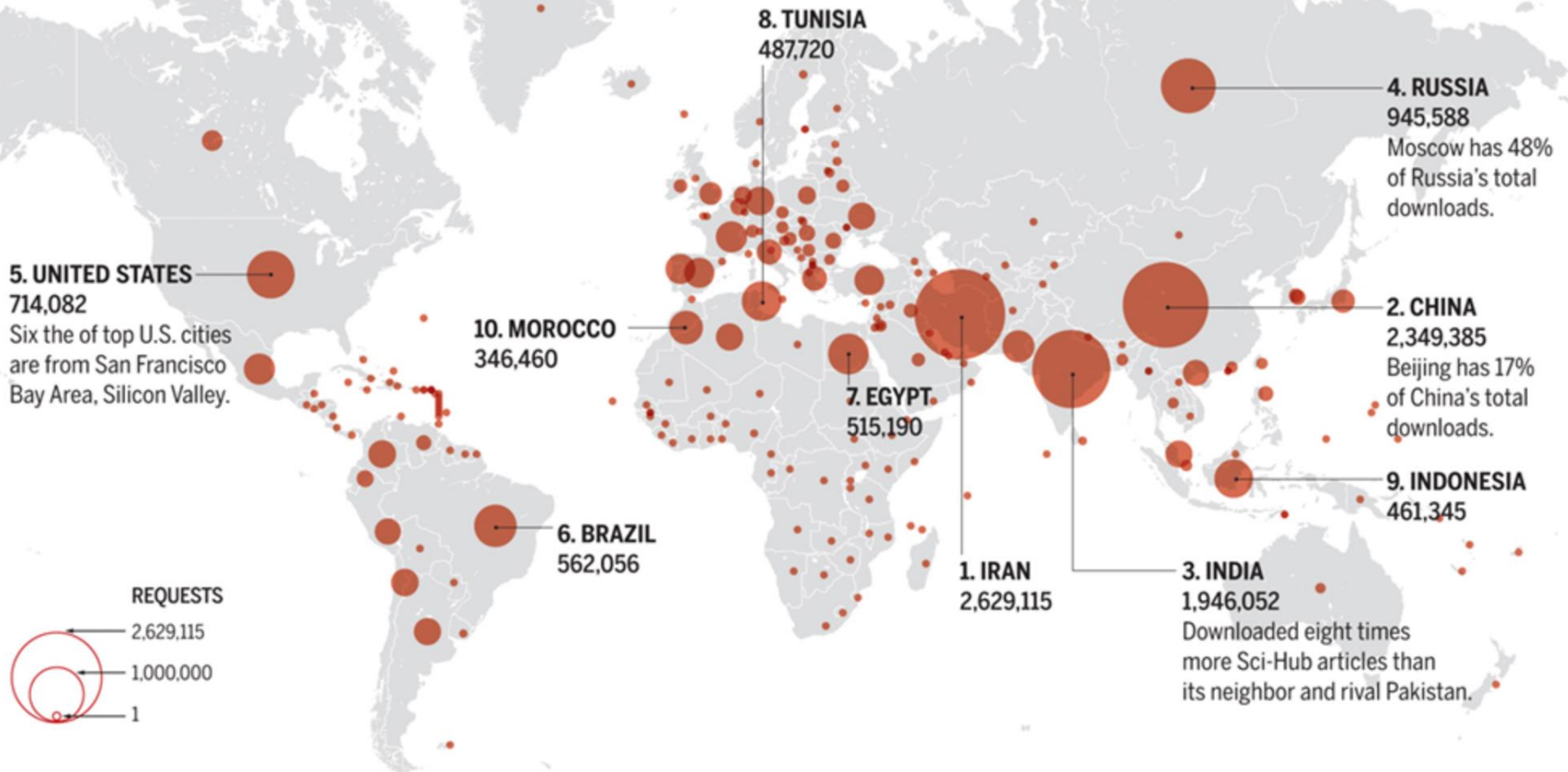
Big Deal Cancellation Tracking

Open Access

Electronic Information Service National Programme (EIS)	2019	Hungary	Elsevier
Florida State University	2019	United States	Elsevier
FinELib	2019	Finland	Taylor & Francis
Max Planck Society	2019	Germany	Elsevier
Temple University	2019	United States	Elsevier
University of California System	2019	United States	Elsevier
University of Oklahoma-Norman	2019	United States	Elsevier, Wiley
West Virginia University	2019	United States	Elsevier, Springer
Le Consortium Couperin	2018	France	Springer Nature
Université de Lorraine	2018	France	Springer Nature
Abdus Salam International Centre for Theoretical Physics (ICTP)	2018	Italy	Elsevier
Bibsam Consortium	2018	Sweden	Elsevier
Creighton University	2018	United States	Wiley
University of North Carolina Chapel Hill	2018	United States	Wiley
Consortium on Core Electronic Resources in Taiwan (CONCERT)	2017	Taiwan	Elsevier
George Mason University	2017	United States	Taylor & Francis
Kansas State University	2017	United States	Springer Nature
National Council for Science, Technology and Technological Innovation (CONCYTEC)	2017	Peru	Elsevier
Université Laval	2017	Canada	CUP, LWW, Springer Nature
University of Calgary	2017	Canada	Oxford University Press, Taylor & Francis
Creighton University	2017	United States	Springer Nature
University of Kansas	2017	United States	Springer Nature
University of Massachusetts Amherst	2017	United States	Royal Society of Chemistry
University of North Carolina Chapel Hill	2017	United States	Cambridge University Press
University of Wisconsin-Milwaukee	2017	United States	Springer Nature, Wiley
VSNU (the Association of Universities in the Netherlands)	2017	Netherlands	Oxford University Press
West Virginia University	2017	United States	Wiley

IT'S A SCI-HUB WORLD

Server log data for the website Sci-Hub from September 2015 through February paint a revealing portrait of its users and their diverse interests. Sci-Hub had 28 million download requests, from all regions of the world and covering most scientific disciplines. An interactive version of this map is available at bit.ly/Sci-Hub.

Alternatív hozzáférés

Nincs előfizetésem - hogyan férhetek hozzá online tudományos tartalmakhoz?

Az alábbiakban összegyűjtöttük azokat az alternatív megoldásokat, amelyek segíthetnek folyóiratcikkek és egyéb információk legális formában történő hozzáféréseben, abban az esetben is, ha az intézmény nem fizet elő az adott folyóiratra vagy adatbázisra.

Böngészőkiegészítők

Könyvtárközi kölcsönzés

Másolatkérő lehetőségek

További adatbázisok

Repozitóriumi közös keresők

Szakterületi preprint szerverek

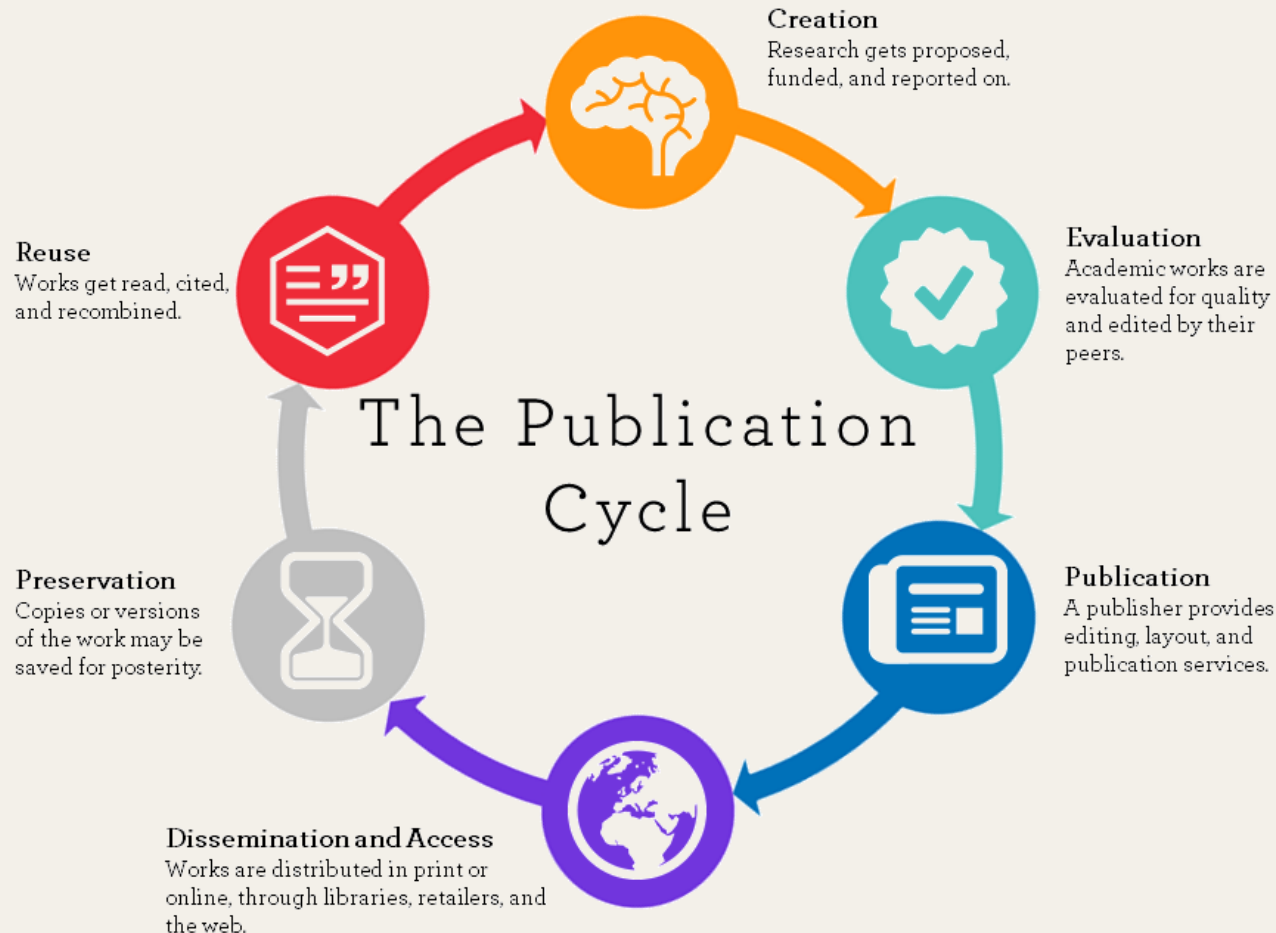
További preprint szerverek

Bibliográfiai, hivatkozási adatbázisok

Források

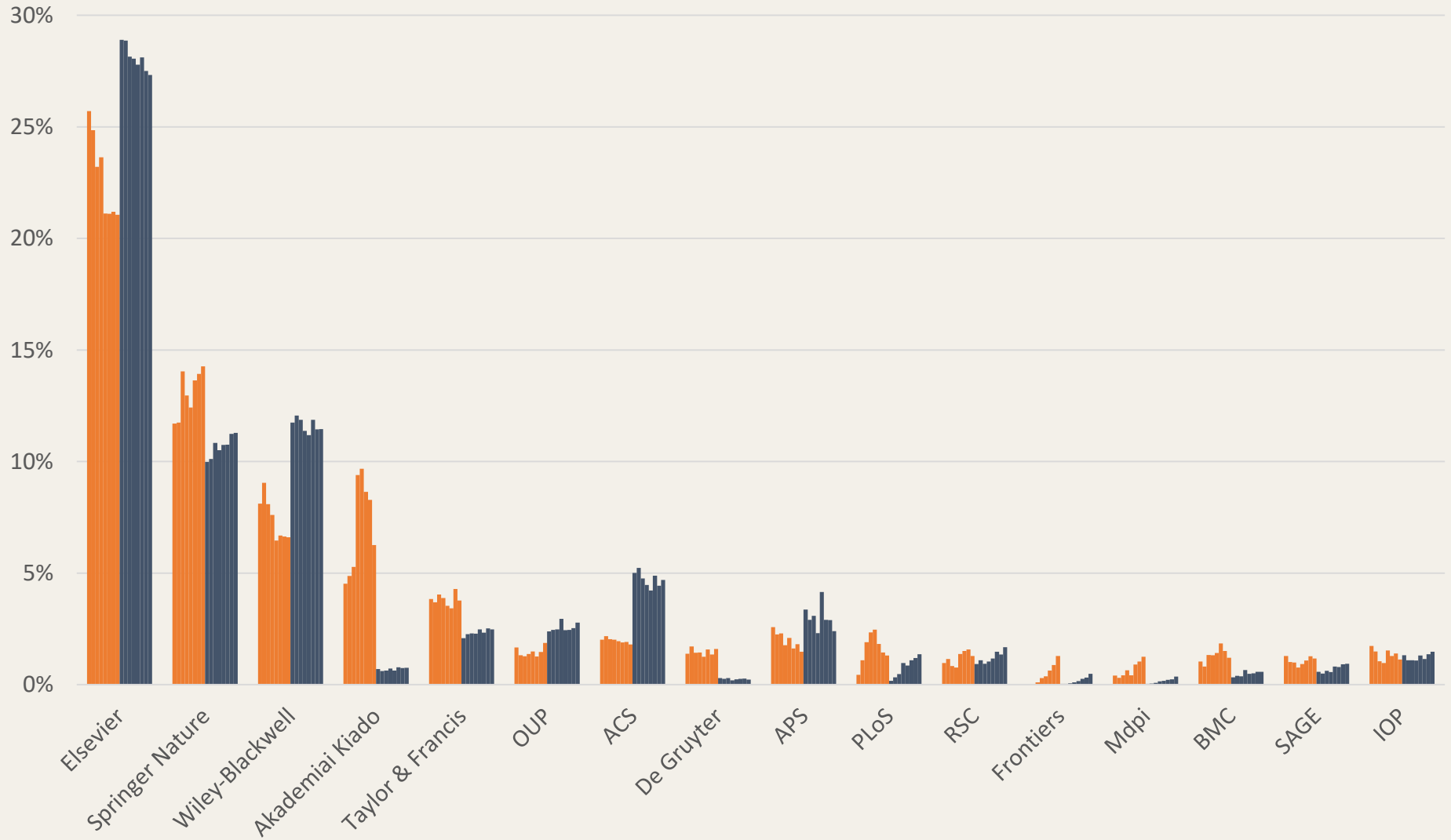

Tudományos kommunikációs ciklus

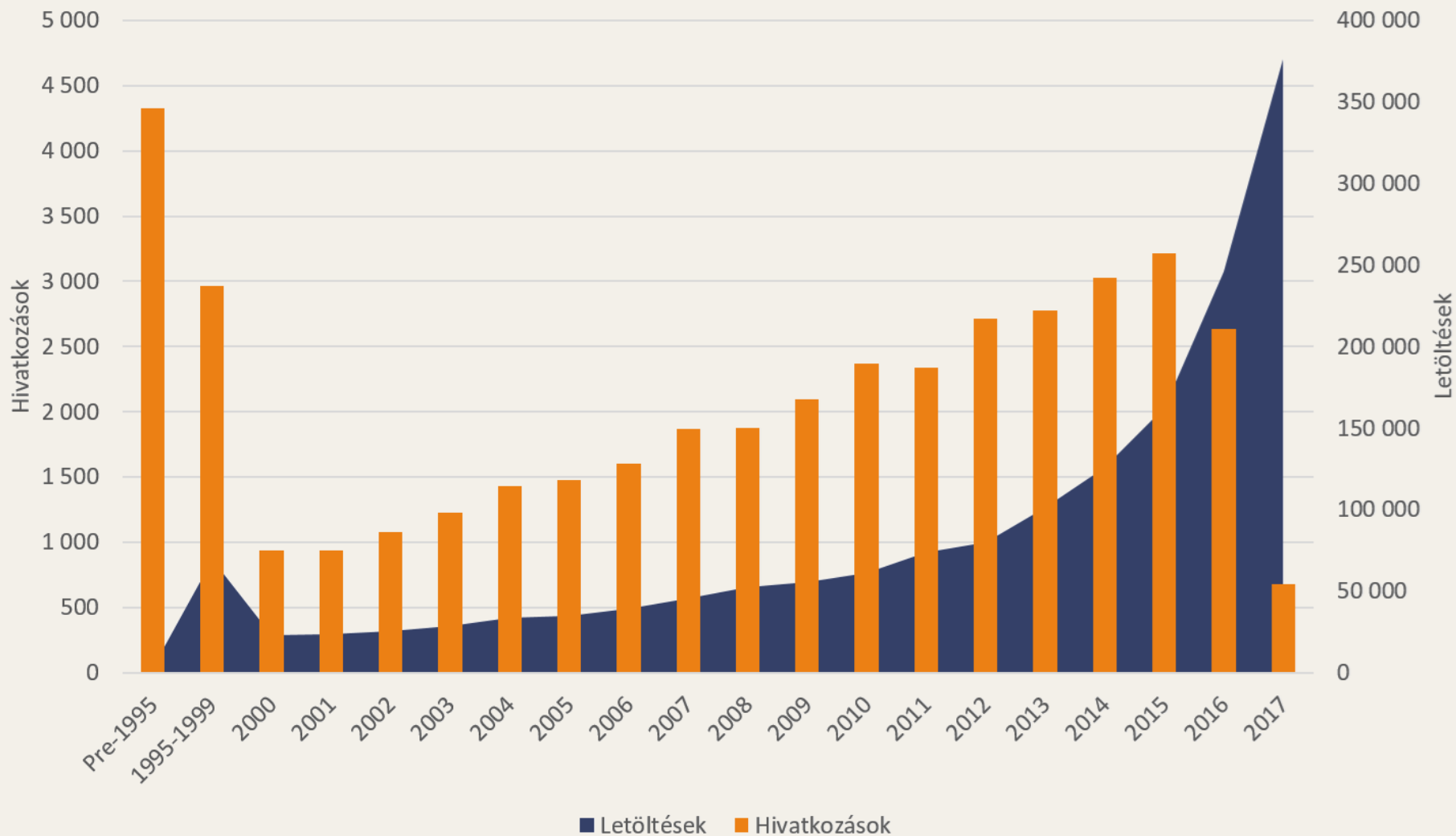

Publikációk ( ) és hivatkozások ( ) a teljes magyar tudományos kibocsátás arányában kiadók szerint 2010 - 2017

(Magyar levelező szerzős article és review besorolású cikkek esetén. Forrás: WOS)

2017-ben megjelent magyar cikkek Elsevier folyóiratokban megjelent
cikkekre mutató hivatkozások évek szerint, illetve a 2017-es ScienceDirect
letöltési adatok a letöltött cikkek megjelenési dátuma szerint

EISZ – APC kérdőív

A rendelkezésre álló adatok alapján 5 intézmény összesen több mint 300 cikk APC díjáról tudott tájékoztatást adni, több mint 100 millió forint értékben.

Ez az adott évben megjelent magyar OA cikkek kb. harmada. Az adatokból látszik, hogy a gold OA modellt részesítik előnyben a szerzők.

A kérdőívre érkezett válaszok alapján látható, hogy **még a legideálisabb esetekben sincs az intézményeknek teljes rálátásuk az APC kiadásaira**. Több, a kérdőívet nem visszaküldő intézmény jelezte, hogy nem áll rendelkezésükre elegendő információ a válaszadáshoz.

Infrastruktúra

Startup:	What they do:	Acquired by:	About:	From start to acquisition year:													
				07	08	09	10	11	12	13	14	15	16	17	18		
Papers app	DISCOVERY/WRITING / PUBLICATION	Springer (ReadCube)	publisher (workflow tool)	6 years						4 years							
PubGet	DISCOVERY	CCC	IP services	6 years													
Mendeley	PREPARATION/DISCOVERY /WRITING/PUBLICATION	Elsevier	publisher		6 years												
FluidSurveys	ANALYSIS	SurveyMonkey	market research/media		7 years												
Wizfolio	PREPARATION/DISCOVERY /WRITING/PUBLICATION	iGroup	distributor/info services		10 years												
Expernova	DISCOVERY	Questel	IP services		11 years												
Paperrater	WRITING	Barnes & Noble	distributor/info services			10 years											
Scrazzl	PREPARATION/DISCOVERY	CompareNetworks	market research/media				4 years										
Kaggle	PREPARATION	Google	analytics/data				8 years										
Meta (was Sciencescape)	DISCOVERY	Chan Zuckerberg Foundation	social/foundation				8 years										

Table 3: Coverage of acquired startups, industry of acquiring party, and founding and acquisition year details (part 1).

Startup:	What they do:	Acquired by:	About:	From start to acquisition year:													
				07	08	09	10	11	12	13	14	15	16	17	18		
EasyBib	WRITING	Chegg	distributor/info services														
Colwiz (now Wizdom.ai)	PREPARATION/DISCOVERY/WRITING	Taylor & Francis	publisher														
GenomeCompiler	ANALYSIS	Twist Bioscience	biotech														
Plum Analytics	DISCOVERY/ASSESSMENT	EBSCO (Elsevier)	distributor/info services (publisher)														
Poetica	WRITING	Conde Nast	publisher														
ShareLatex	WRITING	Overleaf	workflow tool														
Manuscripts	WRITING	Atypon/Wiley	publisher														
Authorea	WRITING	Atypon/Wiley	publisher														
Sample of Science	DISCOVERY/ANALYSIS	fullstopp	publisher services														
HiveBench	ANALYSIS	Elsevier	publisher														

Table 4: Coverage of acquired startups, industry of acquiring party, and founding and acquisition year details (part 2).

Startup:	What they do:	Acquired by:	About:	From start to acquisition year:													
				07	08	09	10	11	12	13	14	15	16	17	18		
Nowomics	DISCOVERY	Healx	biotech														
Publons	DISCOVERY	Clarivate	analytics/data														
Peer Reviewer Evaluation (PRE)	PREPARATION/ASSESSMENT	AAAS	publisher														
REfME	DISCOVERY/WRITING	Chegg	distributor/info services														
Kopernio	DISCOVERY	Clarivate	analytics/data														

Table 5: Coverage of acquired startups, industry of acquiring party, and founding and acquisition year details (part 3).

Infrastruktúra

Elsevier Chairman YS Chi: An Interview

By **ROGER C. SCHONFELD** | DEC 10, 2018 | **4 COMMENTS**

Chi: Let me make it clear that we are not EVER going to take our hands off the content, because having the content in a structured and curated way is very important to the analytics business.

[#ithakatnw18](#)

 Tweet fordítása

7:41 - 2018. nov. 29.

I4OC

How many citations are open today?

As of February 2019, the fraction of publications with open references has grown from 1% to 55% out of 43.2 million articles with references deposited with Crossref.

We encourage all other scholarly publishers to follow the example of these trail-blazing publishers by making their reference metadata publicly available. Please contact Crossref Support (support@crossref.org) for more information, or to let them know that you are ready to open up your reference metadata now. See also our list of responses to [frequently asked questions](#).

RA21

RA21: Resource Access for the 21st Century

Simple, Trusted Access – Anywhere, Anytime, on Any Device

[Home](#)

[What is RA21](#) ▾

[Blog](#)

[Events](#)

[Results](#)

[FAQ](#)

What is RA21

What is RA21?

Resource Access for the 21st Century (RA21) is a joint [STM](#) and [NISO](#) initiative aimed at optimizing protocols across key stakeholder groups, with a goal of facilitating a seamless user experience for consumers of scientific communication. In addition, this comprehensive initiative is working to solve long standing, complex, and broadly distributed challenges in the areas of network security and user privacy. Community conversations and consensus building to engage all stakeholders is currently underway in order to explore potential alternatives to IP-authentication, and to build momentum toward testing alternatives among researcher, customer, vendor, and publisher partners. For more answers to frequently asked questions, please see our [FAQ](#).

About This Site

This work is brought to you by the International Association of Scientific, Technical, and Medical Publishers (STM) and the National Information Standards Organization (NISO). Website [Privacy Policy](#).

Irodalom

Big Deal: Should Universities Outsource More Core Research Infrastructure? (é. n.). Elérés 2019. március 12., forrás <https://sr.ithaka.org/publications/big-deal-research-infrastructure/>

Dempsey, L. (2016). Library collections in the life of the user: two directions. *LIBER Quarterly*, 26(4), 338–359. <https://doi.org/10.18352/lq.10170>

Jobmann, A. (2018, augusztus 21). Recommendations on supporting open-access infrastructure. Elérés 2019. március 12., forrás </en/blog/2018/08/21/recommendations-oainfrastructure/>

Schonfeld, R. C. (2018, január 2). Workflow Lock-in: A Taxonomy. Elérés 2019. március 12., forrás <https://scholarlykitchen.sspnet.org/2018/01/02/workflow-lock-taxonomy/>

Schonfeld, R. C. (2019, március 7). Is the Value of the Big Deal in Decline? Elérés 2019. március 12., forrás <https://scholarlykitchen.sspnet.org/2019/03/07/value-big-deal-leakage/>

The Strategic Investments of Content Providers. (2017, február 2). Elérés 2019. március 12., forrás <https://sr.ithaka.org/blog/the-strategic-investments-of-content-providers/>

ELEKTRONIKUS INFORMÁCIÓSZOLGÁLTATÁS
NEMZETI PROGRAM

Köszönöm a figyelmet

der.adam@konyvtar.mta.hu